

לעשות רצונך

שבת זכור

פרשת זכור חיובה מדאורייתא¹ וצריך הקורא לכוין להוציא והשומעים לכוין לצאת² ובדיעבד בשעה"ד יכול לצאת יד"ח פר' זכור במה שישמע הקריאה בפורים פר' ויבוא עמלק ובלבד שיכוין לצאת בזה מ"ע של זכור ויש מפקקים בזה.³

דע די"א שצריך לקרות זכר עמלק בציר"י, וי"א שצריך לקרות זכר עמלק בסגו"ל ועל כן מהנכון שהקורא יקרא שניהם לצאת ידי שניהם.⁴

יש מחמירין שלא לקרות לקטן לעלות לתורה לפר' זכור⁵ ואין כדאי להקל בזה.⁶

אע"ג דבדיעבד מקילים לעלות לתורה סומא או ע"ה שאינם יכולים לקרוא עם הבעל קורא מלה במלה מתוך הכתב, מ"מ בפר' זכור שחיובה מדאורייתא נכון שלא לקרות.⁷

אע"ג דלענין חולה וחבוש בבית האסורין נחלקו הפוסקים אם מותר להביא ס"ת אצלם לקרוא, מ"מ פר' זכור שהיא מדאורייתא יש להקל להביא אצלם ס"ת לקרוא.⁸

מוציאין ב' ספרים באחד קורא פר' השבוע ובשני קורא זכור.⁹

טעו ופתחו בתחלה הס"ת שמתוקן לזכור, כל שלא בירך העולה בא"י יגלוה ויביאו הס"ת שמתוקן לשבת ויקראו בו, ואין כאן משום פגם לס"ת של זכור הואיל ויקראו בו אח"כ.¹⁰

שבת זכור אין מזכירין נשמות ואומרים צדקתך צדק במנחה, ולענין אב הרחמים מחלוקת.¹¹

אומרים ויהי נועם במוצאי שבת שלפני פורים.¹²

תענית אסתר

מתענים ב"ג אדר¹³ ונקרא תענית אסתר¹⁴ ותענית זו אינה חובה לפיכך יש להקל בה לעת הצורך¹⁵ באופנים דלהלן: חולה שאין בו סכנה, בכל גוויי אפ"י אינו מצטער¹⁶ כואבי עינים וחש בראשו אם מצטערים הרבה¹⁷ יולדת תוך ל' בכל גוויי¹⁸ מעוברות ומניקות נחלקו הפוסקים אם בכל גוויי פטורות או רק במצטערות הרבה¹⁹ ויעשו כפי מנהג

המקום²⁰ אמנם שאר בריאים לא יפרשו מהצבור²¹ אפ"י הולך בדרך וקשה עליו התענית.²²

כואבי עינים וחש בראשו שלא צמו יפרעו אח"כ תעניתם ולענין מעוברות ומניקות מחלוקת.²³

שכח ואכל אעפ"כ צריך להמשיך התענית ויכול לומר עננו בתפלתו.²⁴

נוהגין ליתן בתענית אסתר ג' חצאי מטבע מהמטבע הקבוע באותו מקום זכר למחצית השקל²⁵, ויש ליתנו קודם מנחה²⁶ ומדינא אין חיוב ליתנו אלא מבין י"ג ומעלה אבל המנהג הוא ליתן אפ"י בעד בניו הקטנים ומעוברת בעד ולדה.²⁷ קטן שהתחיל אביו לישקול על ידו שוב אין פוסק.²⁸

עני המתפרנס מהצדקה צ"ע אם מחויב ליתן מחצית השקל.²⁹

אע"ג דאין מקדשים הלבנה במוצאי תענית³⁰ מ"מ אם לא קידש הלבנה עד תענית אסתר יקדש אחר התענית כיון שהשעה עוברת.³¹

פורים

יש שנהגו ללבוש בגדי שבת ויו"ט בפורים³² ונכון ללבוש בגדי שבת מליל פורים כבר וימצא אח"כ בביתו נרות דולקות ושולחן ערוך ומיטה מוצעת.³³

אומר על הנסים בלילה וביום³⁴ ואפ"י הקדים להתפלל מעריב קודם צאה"כ אומר על הנסים³⁵, וכמו"כ נמשך בסעודת פורים עד הלילה אומר עה"נ דאזלי בתר תחילת הסעודה³⁶, ואם שכח אין מחזירין אותו³⁷ מיהו אם עומד באותה ברכה קודם שאמר השם אפ"י אמר ברוך אתה חוזר³⁸ ואם נזכר אח"כ בתפילה יאמר קודם יהיו לרצון³⁹ וברכת המזון יאמר בהרחמן הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו בימים הם בזמן הזה בימי מרדכי וכו'.⁴⁰

שחרית משכימין לבית הכנסת.⁴¹

אין קורין בו הלל ואין נופלים על פניהם וא"א למנצח וקל אך אפים.⁴²

נוהגים ליתן בפורים בשחרית קודם קריאת המגילה מעות מגילה.⁴³

1 שו"ע קמו ס"ב, ובס"י תרפה ס"ז כ' בל' י"א וכבר עמדו בסתירה זו 2 משנ"ב תרפה סק"ד ועי' שו"ע קמו ס"ב 3 משנ"ב תרפה סקט"ז 4 משנ"ב תרפה סק"ח 5 משנ"ב רפב סק"ג 6 ביה"ל רפב ד"ה או בד' פרשיות 7 משנ"ב קלט סק"ג ושעה"צ שם או' ו 8 משנ"ב קלה סקמ"ז 9 שו"ע תרפה ס"ב 10 ביה"ל תרפד ד"ה ואם טעה 11 משנ"ב תרפה סק"ח 12 משנ"ב רצה סק"ג 13 שו"ע תרפו ס"ב 14 משנ"ב תרפו סק"ב 15 רמ"א תרפו ס"ב 16 רמ"א תרפו ס"ב ושעה"צ תרצב או' כט ועי' משנ"ב תרפו סק"ד 17 רמ"א תרפו ס"ב ומשנ"ב שם סק"ד, ומשנ"ב ס"י תע סק"ב ושעה"צ שם או' ה 18 משנ"ב תרפו סק"ד 19 משנ"ב תרפו סק"ד 20 שעה"צ תרפו או' י 21 רמ"א תרפו ס"ב 22 משנ"ב תרפו סק"ו 23 משנ"ב תרפו סק"ה 24 משנ"ב תקמט סק"ג 25 רמ"א תרצד ס"א 26 רמ"א תרצד ס"א 27 משנ"ב תרצד סק"ה 28 משנ"ב תרצד סק"ה 29 ביה"ל תרצד ד"ה י"א 30 רמ"א תכו ס"ב 31 משנ"ב תכו סק"א 32 רמ"א תרצה ס"ב 33 משנ"ב תרצה סק"ג 34 שו"ע תרצג ס"ב 35 משנ"ב תרצג סק"ד 36 שו"ע תרצה ס"ג 37 רמ"א תרצג ס"ב 38 שו"ע תרפב ס"א 39 משנ"ב תרפב סק"ד 40 רמ"א תרפב ס"א 41 משנ"ב תרצג סק"ו 42 שו"ע ורמ"א תרצג ס"ג 43 משנ"ב תרצד סק"ד

לעשות רצונך

וכן להיפך, ובדיעבד בן ט"ו שקרא לבן י"ד בי"ד יצא⁷⁰, ולענין בן י"ד שקרא לבן ט"ו בט"ו עי' הערה⁷¹.

השומע מגילה ממי שהוא מודר הנאה ממנו יצא דמלל⁷² ולכתחלה שלא יאמר קרא והוציאני דכיון דבשליחותי עביד אית ליה הנאה במאי דעביד שליחותי⁷³.

לכתחלה אשה לא תקרא לעצמה אלא תשמע מאנשים⁷⁴.

אע"פ שיצא כבר בקריאת המגילה מברך וכ"ש קורא להוציא האחר יד"ח⁷⁵ וה"מ איש אבל אשה את חברתה וה"ה קטן לאשה או לקטן אחר יש להסתפק אם הם בכלל ערבות דנימא בהו אע"פ שיצא מוציא ועי' הערה⁷⁶.

ספק אם קרא המגילה אפשר דלא אמרי' ספק דרבנן לקולא משום דהוי מדברי קבלה⁷⁷.

מקום שאין מנין כ"א קורא לעצמו ואם אחד יודע ואחרים אין יודעים אחד פוטר את כולם⁷⁸.

קטן אין מצטרף לעשרה⁷⁹ אדם ישן גם אין מצטרף לעשרה⁸⁰ ויש להסתפק אם נשים מצטרפות לעשרה⁸¹.

לא מקרי ביחיד אלא במקום שאין צבור או שרוצה לקרות קודם שמתכנסים הצבור, אבל אם קראו אותה בצבור ואיזה יחיד לא שמעה יכול אפ"ל לכתחלה לקרותה ביחיד אם אין צבור מזומן לפניו ויש חולקין ע"ז ועי' הערה⁸².

דין עשרה אינו דוקא באחד קורא ותשעה שומעים, אלא אפ"ל עשרה שקורים ביחד ואין אחד מוציא את חבריו ג"כ חשיב לעשרה, ואפ"ל באופן שאינם קורים בשוה אלא אחד ממנה בקריאתו ואחד מרבה במתינות ג"כ חשיב לעשרה⁸³.

מנהג כל ישראל שהקורא קורא ופושט המגילה כאיגרת⁸⁴ וה"מ בציבור אבל ביחיד א"צ⁸⁵ והפשיטה יהיה קודם שמברך שלא יהיה הפסק בין ברכה לקריאה⁸⁶ וכשמסיים כורכה קודם שמברך ואפ"ל התחיל לברך כל שלא אמר השם פוסק וכורכה לפי שגנאי הוא למגילה שמונחת כך⁸⁷.

מגילה נהגו לאוחזה ערומה ומ"מ אם לא נטל ידיו טוב להחמיר⁸⁸.

קריאת המגילה בין בעמידה בין בישיבה מיהו הקורא

אין חולצין התפילין עד אחר קריאת המגילה דדרשינן ויקר אלו תפילין⁴⁴.

חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי⁴⁵ וי"א דא"צ לישתכר כ"כ אלא ישתה יותר מלימודו וישן ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי⁴⁶ וכן ראוי לעשות⁴⁷ ושמחת פורים היא מדברי קבלה⁴⁸.

ויש בו ד' מצוות מקרא מגילה משלוח מנות מתנות לאביונים ומשתה וכדלהלן, והנה קיי"ל דמצוות צריכות כונה⁴⁹ ואפ"ל במצוה דרבנן⁵⁰ וצריך לכוין במקרא מגילה לצאת ולהוציא יד"ח⁵¹ והוא לעיכובא⁵², ואפשר דאף סעודת פורים משלוח מנות ומתנות לאביונים צריכים כונה לשם מצוה⁵³.

מקרא מגילה

דיני מגילה א'

אסור לישון קודם קריאת המגילה שמא תחטפנו שינה⁵⁴.

אסור לאכול קודם קריאת המגילה⁵⁵ בין ביום ובין בלילה⁵⁶ ולצורך גדול כחולה קצת או שקשה לו התענית מותר טעימה והיינו עד כביצה בין פת בין משקה⁵⁷ ואם הוא חלוש והשהיה תזיקנו וטעימה מעט אין מספיק לו מותר לו לאכול אך יעשה שומר לקריאת המגילה⁵⁸.

הכל חייבים בקריאתה אנשים נשים גרים ועבדים משוחררים⁵⁹ [ואינם משוחררים מחלוקת⁶⁰] חרש ג"כ חייב⁶¹ שוטה וקטן פטורים⁶² ומ"מ מחנכים את הקטנים והקטנות שהגיעו לחינוך לקרות או לשמוע המגילה⁶³.

אחד הקורא ואחד השומע מהקורא יצא יד"ח והוא שישמע ממי שמחויב בקריאתה לאפוקי שוטה וקטן⁶⁴ ובשעה"ד קטן שהגיע לחינוך מוציא⁶⁵.

חרש נחלקו הפוסקים אם מוציא ומ"מ לכתחלה כו"ע מודו שלא יעמידוהו להוציא הרבים יד"ח⁶⁶.

י"א דאשה אינה מוציאה איש⁶⁷ כי אם את חברתה⁶⁸ אבל לנשים רבות אינה מוציאה⁶⁹.

מי שדינו לקרוא בט"ו אינו יכול לקרוא ולפטור בני י"ד

44 משנ"ב תרצג סק"ו 45 שו"ע תרצה ס"ב 46 רמ"א תרצה ס"ב 47 משנ"ב תרצה סק"ה 48 שו"ע תרצו ס"ז 49 שו"ע ס"ד
 50 משנ"ב ס"ב סק"י 51 שו"ע תרצ ס"ד 52 משנ"ב תרצ סקמ"ה 53 משנ"ב תרצה סק"ד 54 משנ"ב תרצב סקט"ו 55 רמ"א
 תרצב ס"ד 56 משנ"ב תרצב סקט"ו 57 משנ"ב תרצב סק"ד 58 משנ"ב תרצב סקט"ז 59 שו"ע תרפט ס"א 60 משנ"ב תרפט
 סק"ב 61 ביה"ל תרפט ד"ה חרש 62 שו"ע תרפט ס"ב 63 שו"ע תרפט ס"א ומשנ"ב שם סק"ג וביה"ל שם ד"ה את הקטנים 64
 שו"ע תרפט ס"ב 65 משנ"ב תרפט סק"ו 66 משנ"ב תרפט סק"ה 67 שו"ע תרפט ס"ב 68 משנ"ב תרפט סק"ז 69 שעה"צ
 תרפט או' טו 70 משנ"ב תרפח סק"ח 71 בפמ"ג משב"ז תרפח סק"ד משמע דיצא ובשעה"צ תרפח או' ח משמע דלא יצא 72
 שו"ע תרפט ס"ד ומשנ"ב שם סק"ד 73 שו"ע תקפט ס"ז ומשנ"ב שם סק"ד 74 משנ"ב תרפט סק"ה 75 שו"ע תרצב ס"ג ומשנ"ב
 שם סק"י 76 ביה"ל תרפט ד"ה ונשים, ומשמע מדבריו דאילו הקטן עדין לא יצא יד"ח שפיר מפיק אשה יד"ח וצ"ע שבכל הפוסקים
 מבואר שאינו מוציא פמ"ג פ"ח הגר"א דרה"ח זולת הב"י שנסתפק בזה 77 משנ"ב תרצב סקט"ז 78 שו"ע תרפט ס"ה 79 משנ"ב
 תרצ סקס"ג 80 משנ"ב נה סקל"ג 81 רמ"א תרצ ס"ח 82 רמ"א תרצ ס"ח ומשנ"ב שם סקס"ד ושעה"צ שם או' סד, ועי' חזו"א
 או"ח קנ"ה סק"ב שהכריע כדעה הראשונה דא"צ עשרה 83 חזו"א או"ח קנ"ה סק"ב 84 שו"ע תרצ ס"ז 85 משנ"ב תרצ סקנ"ה
 86 משנ"ב תרצ סקנ"ו 87 משנ"ב תרצ סקנ"ז 88 רמ"א קמז ס"א ומשנ"ב שם סק"ד

לעשות רצונך

חציה כשרה בדיעבד, בד"א שלא חסר ענין שלם ולא פסוק ראשון או אחרון הלא"ה פסולה¹¹².

צריך לקרותה מהכתב¹¹³ קראה בע"פ עד חציה יצא דיעבד¹¹⁴ ואפי' אם זה ענין שלם או פסוק ראשון או אחרון¹¹⁵.

צריך לקרותה כולה¹¹⁶ ואם חיסר אפי' אות אחת לא יצא וצריך לחזור ולקרותה בלא ברכה ואם חיסר תיבה אחת צריך אף לברך, בד"א כשבחסרון תיבה זו מפסיד הקריאה כגון השמיט תיבת "לא" בוימי הפורים האלו לא יעברו אך אם אין מפסיד הקריאה חוזר וקורא בלא ברכה¹¹⁷ ולעולם כל שעוסק עדין בקריאתה א"צ לחזור אלא למקום שטעה ולא מברך דחשיב לקורא למפרע שכך דינו¹¹⁸.

ולנהנ"ל קרא כולה ואלא שהשומע לא שמע כולה לא יצא השומע¹¹⁹ וה"ה הקורא עצמו אם לא השמיע לאוזנו כולה אע"פ שקרא כולה לא יצא¹²⁰.

אפי' שנים ואפי' עשרה יכולים לקרותה ביחד¹²¹ ודוקא ממגילה כשרה¹²² והוא שיכוננו כל הקוראים להוציא¹²³ אמנם אם מרגיש שמבלבלים לו הקולות ואינו שומע כל התיבות לא יצא¹²⁴.

קראה ופסק באמצע ושהה שלא כדי לגמור את כולה חוזר למקום שפסק. שהה כדי לגמור את כולה אם מחמת אונס חוזר לראש ומ"מ לא יברך¹²⁵ ושלא מחמת אונס חוזר למקום שפסק¹²⁶ וכ"ז לענין דיעבד¹²⁷ אבל לכתחלה לא יפסיק בקריאה יותר מכדי נשימה¹²⁸.

לכתחלה אין לדבר בשעת קריאת המגילה¹²⁹ ובדיעבד ל"ח להפסק¹³⁰ ובענינו של יום מותר לכתחלה¹³¹ וכ"ז דוקא שלא חיסר עי"ז שמיעת אפי' תיבה אחת¹³² מיהו הפסיק בין ברכה לתחלת קריאה צריך לחזור ולברך¹³³ הפסיק בין סוף קריאה לברכת הרב את ריבנו צ"ע אם יכול לברך הרב את ריבנו¹³⁴.

ונשתתק הקורא באמצע המגילה העומד תחתיו ימשיך ממקום שפסק הראשון¹³⁵.

בצבור יעמוד מפני כבוד הצבור⁸⁹ ועמידה ע"י סמיכה חשיב לעמידה לענין זה⁹⁰ ועי' בסמוך לענין ברכות.

וצריך הקורא לכוין להוציא והשומע צריך לכוין לצאת⁹¹ והוא לעיכובא⁹² וזה הכיון הוא קודם שמתחיל לקרוא יכוין על כל הקריאה זה לצאת וזה להוציא ותו א"צ לכוין בכל הקריאה⁹³, וכשהקורא הוא ש"צ וכן השומעים נמצאים בביהכ"נ א"צ שיכוין בפירוש לצאת ולהוציא יד"ח דסתמא מכונים⁹⁴ הואיל ומוכח לפי הענין שעשיתו הוא כדי לצאת⁹⁵ ורק בסתם קורא ושומע צריך שיכוין בפירוש⁹⁶.

אם אין מגילה ראוי לקרות מהחומש בלא ברכה שלא תשתכח תורת מגילה⁹⁷.

ברכות המגילה

ברכות המגילה בעמידה בין הקורא ובין השומעים⁹⁸.

מברך ג' ברכות מקרא מגילה שעשה נסים ושהחינו וביום ג"כ מברך שלושתם⁹⁹, ויכוין המברך והשומע בברכת שהחינו דיום גם על משלוח מנות וסעודת היום¹⁰⁰ וי"א גם על מתנות לאביונים¹⁰¹ וכן נוהגים.

אחד יכול לברך והשני קורא¹⁰² ולפיכך כשאבל קורא המגילה אחר יברך מחמת ברכת שהחינו שאין האבל רשאי לברכה¹⁰³.

קרא בלא ברכות יצא¹⁰⁴ ואם נזכר תוך כדי קריאה מברך בין הפרקים¹⁰⁵.

כשיחיד קורא מברך ברכות דלפניה¹⁰⁶ ודלאחריה אין מברך¹⁰⁷.

המברך לאשה¹⁰⁸ וכן אשה המברכת¹⁰⁹ תברך לשמוע מגילה, ולפיכך עדיף שתשמע מהאנשים¹¹⁰.

אחר קריאת המגילה נוהגים לברך את ריבנו, ולא יאמר הקל הרב וכן לא יאמר בא"י הקל הנפרע אלא בא"י הנפרע, ובלילה אומרים ג"כ אשר הניא אבל לא ביום¹¹¹.

דיני מגילה ב'

מגילה שחסרים בה תיבות או שאין רישומם ניכר עד

- 89 שו"ע תרצ ס"א 90 משנ"ב תרצ סק"ב 91 שו"ע תרצ ס"ד 92 משנ"ב תרצ סקמ"ח 93 משנ"ב תרצ סקמ"ח 94 שו"ע תרצ ס"ד ומשנ"ב שם סקמ"ט, ועי' משנ"ב ס סק"י וצ"ע 95 ל' המשנ"ב ס סק"י 96 משנ"ב תרצ סקמ"ט 97 משנ"ב תרצא סקכ"ז 98 משנ"ב תרצ סק"א ושעה"צ שם או' א 99 שו"ע ורמ"א תרצב ס"א 100 משנ"ב תרצב סק"א 101 פמ"ג וח"א, והמשנ"ב שהשמיט י"ל דס"ל כיון שמוצות צדקה נוהגת בכל יום מה שיש היום תוספת שיעור אי"ז מצוה המתחדשת לחייב שהחינו 102 רמ"א תרצב ס"א 103 משנ"ב תרצב סק"א 104 שו"ע תרצב ס"א 105 משנ"ב תרצב סק"ו, ולכא' לפמש"כ בשעה"צ תרצ או' מג יכול לברך בכל מקום שנזכר 106 רמ"א תרצ ס"ח ומשנ"ב תרצב סק"ח 107 רמ"א תרצב ס"א 108 משנ"ב תרצב סק"י 109 רמ"א תרצב ס"ב ומשנ"ב שם סק"ח 110 משנ"ב תרצב סק"ח 111 שו"ע ורמ"א תרצב ס"א ומשנ"ב שם סק"ה 112 שו"ע ורמ"א תרצ ס"ג ומשנ"ב שם סק"י ושעה"צ שם או' י 113 שו"ע תרצ ס"ג 114 משנ"ב תרצ סק"ז 115 ביה"ל תרצ ד"ה דוקא דלא השמיט 116 שו"ע תרצ ס"ג 117 ביה"ל תרצ ד"ה אין מודקדקין בטעויותיה 118 שו"ע תרצ ס"ו 119 והמשנ"ב הזהיר ע"ז בכעשרים מקומות 120 משנ"ב תרצב סק"ה 121 שו"ע תרצ ס"ב 122 שו"ע תרצ ס"ד 123 שעה"צ תרצ או' יא 124 משנ"ב תרצ סק"ד 125 משנ"ב תרצ סק"ח 126 שו"ע תרצ ס"ה 127 שעה"צ תרצ או' יח 128 שעה"צ תרצ או' נו, וצ"ע לפי"ז איך מכים המון כשקורים המגילה בביה"כ 129 שו"ע תרצ ס"ג ותרצב ס"ב 130 רמ"א תרצ ס"ה 131 שעה"צ תרצ או' מג ואו' נו 132 משנ"ב תרצ סק"י"ט 133 משנ"ב תרצב סק"ט, ולכא' למש"כ הביה"ל תרצ ד"ה הקורא למפרע יברך אף בהפסיק מענינו של יום 134 שעה"צ תרצב או' יב 135 משנ"ב תרצב סק"ב

לעשות רצונך

במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובשילוח מנות לרעיו שאין שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים יתומים ואלמנות ודומה לשכינה שנאמר להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים¹⁶³ והנה השתי מתנות צריך ליתן משלו אמנם ההוספה יכול ליתן משל מעשר¹⁶⁴.

מעות שחשב בליבו לחלקם לעניים ביום הפורים אינו רשאי לשנותו דיש לזה דין הקדש שחל במחשבה¹⁶⁵.

משתה

מצוה להרבות בסעודת פורים ובסעודה אחת יוצאים ומצותה ביום, ומ"מ גם בלילה ישמח וירבה קצת בסעודה¹⁶⁶.

מתפללים מנחה בעוד היום גדול ואח"כ עושים סעודה ורוב הסעודה צריכה להיות ביום¹⁶⁷ והמשובח עושה הסעודה בשחרית¹⁶⁸.

טוב לעסוק בתורה קודם הסעודה וסמך לדבר ליהודים היתה אורה ודרשינן אורה זו תורה¹⁶⁹.

התחיל סעודתו ביום ונמשך עד הלילה אומר על הנסים¹⁷⁰ ומ"מ לא יתפלל מעריב קודם ברכה מ"ז דאז מחלוקת אם רשאי לאומרה¹⁷¹.

משלוח מנות

חייב כל אדם בין איש ובין אשה¹⁷² לשלוח לחבירו שתי מנות שנאמר "ומשלוח מנות איש לרעהו" שתי מתנות לאיש¹⁷³ ומצותו ביום¹⁷⁴ ושתייה בכלל אכילה ולכך ב' מיני משקים או אחד משקה ואחד אוכל שפיר דמי¹⁷⁵ ובעינין שיהיה ראוי לאכילה מיד ודבר המחוסר בישול מחלוקת אי נפיק ביה יד"ח משלוח מנות¹⁷⁶ ואיש ישלח לאיש ואשה לאשה¹⁷⁷ וכל המרבה לשלוח משובח¹⁷⁸.

אם שולח לעשיר דבר פחות י"א שאינו יוצא בזה יד"ח משלוח מנות ונכון ליזהר בזה לכתחלה¹⁷⁹.

הקורא למפרע לא יצא¹³⁶ ואפי' רק תיבה אחת¹³⁷ מיהו א"צ לחזור לראש אלא רק ממקם הנדלג¹³⁸ וא"צ לחזור ולברך אלא רק אם קרא תיכף אחר הברכה שלא מראש המגילה דאז הוי הפסק¹³⁹.

קראה מתנמנם יצא¹⁴⁰ ואף השומעים ממנו¹⁴¹, שמעה מתנמנם לא יצא¹⁴².

צריך לכתחלה לומר מחמש מאות איש ואת פרשנדתא עד עשרת בנשימה אחת¹⁴³ ומי שיש לו נשימה קצרה עדיף שיתחיל מואת פרשנדתא¹⁴⁴ ובדיעבד יצא אפי' הפסיק ביניהם¹⁴⁵.

כשאומר בלילה ההוא נדדה יגביה הקול כי שם התחיל הנס¹⁴⁶ כשיאמר האיגרת הזאת ינענע המגילה¹⁴⁷ י"א שמאריך בו' דויזתא כשקורא¹⁴⁸.

אם באמצע קריאת המגילה נצרך לנקביו באופן שאין בו משום בל תשקצו ממשיך כדרכו וכן יכול לברך ברכה דלאחר המגילה¹⁴⁹.

זמן קריאת המגילה

של לילה תחילתה משעת צאת הכוכבים¹⁵⁰ ואם התחיל קודם צאה"כ חוזר וקורא בלא ברכה¹⁵¹ ובאנוס י"א שיכול מפלג המנחה ולמעלה¹⁵² וזמנה עד עלות השחר¹⁵³.

של יום מנץ החמה¹⁵⁴ [והיינו משעת תחילת הנץ וא"צ להמתין עד שיעלה כל גוף השמש על הארץ¹⁵⁵] ובאנוס אף מעלות השחר מותר¹⁵⁶ וזמנה עד שקיעת החמה¹⁵⁷ ובביה"ש יקרא בלא ברכה¹⁵⁸.

מתנות לאביונים

חייב כל אדם בין איש ובין אשה¹⁵⁹ ליתן לפחות שתי מתנות לשני עניים¹⁶⁰ ומצותו ביום¹⁶¹ ולכתחלה צריך ליתן דבר הראוי ליהנות ממנו בפורים מאכל או מעות שיוכל להוציא בפורים¹⁶² וזה מדינא אבל באמת מוטב להרבות

יבורך המצלם ומפיץ לזיכוי הרבים

הגליון הבא יצא בעזה"י לקראת פסח, תרומות והנצחות ניתן להעביר ב'נדרים פלוס' ע"ש "לעשות רצונך"

להערות:

אליעזר גנחובסקי 054-8495635

136 שו"ע תרצ ס"ו 137 משנ"ב תרצ סקכ"ב 138 שו"ע תרצ ס"ו 139 ביה"ל תרצ ד"ה הקורא למפרע 140 שו"ע תרצ ס"ב 141 משנ"ב תרצ סק"מ 142 שו"ע תרצ ס"ב 143 רמ"א תרצ סט"ו 144 משנ"ב תרצ סקנ"ד 145 רמ"א תרצ סט"ו 146 משנ"ב תרצ סקנ"ב 147 משנ"ב תרצ סקנ"ב 148 שו"ע תרצ ס"ד 149 ביה"ל צב ד"ה קורא כדרכו 150 משנ"ב תרצ סק"א 151 משנ"ב תרצ סק"ד 152 עי' שו"ע תרצ ס"ד ומשנ"ב שם סק"ד 153 שו"ע תרצ ס"א 154 שו"ע תרצ ס"א 155 שעה"צ תרצ או' ה 156 משנ"ב תרצ סק"ו 157 משנ"ב תרצ סק"ה 158 משנ"ב תרצ סק"ה 159 משנ"ב תרצ סק"א ורמ"א תרצה ס"ד 160 שו"ע תרצ ס"א 161 משנ"ב תרצה סקכ"ב 162 משנ"ב תרצ סק"ב 163 משנ"ב תרצ סק"ג 164 משנ"ב תרצ סק"ג 165 משנ"ב תרצ סק"ו 166 רמ"א תרצה ס"א 167 רמ"א תרצה ס"ב 168 משנ"ב תרצה סק"ט 169 רמ"א תרצה ס"ב 170 שו"ע תרצה ס"ג 171 משנ"ב תרצה סקט"ז 172 רמ"א תרצה ס"ד 173 שו"ע תרצה ס"ד 174 רמ"א תרצה ס"ד 175 משנ"ב תרצה סק"כ 176 משנ"ב תרצה סק"כ 177 רמ"א תרצה ס"ד 178 שו"ע תרצה ס"ד 179 ביה"ל תרצה ד"ה חייב לשלוח